

Навчальна дисципліна: нормативна, цикл професійної підготовки

Історія літератури доби Античності та Середньовіччя

Вид навчально-методичного забезпечення:

Силабус курсу

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта

предметної спеціальності 014.01 Середня освіта

(Українська мова і література)

Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Українська мова і література)»

Рік навчання: 1

Семестри: I-II

Кількість кредитів: 4

Викладачі: канд. пед. наук, ст. викладач Гричаник Наталія Іванівна

Контактна інформація: hrychanyk@gnpu.edu.ua

Тел. моб.: 0662846760;

Кількість часу на вивчення

	I семестр	II семестр
Лекцій	10	20
Практичних занять	10	20
Самостійна робота студента	40	60
Форма контролю	екзамен	залік

Опис дисципліни

Пріоритетним напрямом національної освітньої парадигми визнано гуманітарний, який забезпечує духовний розвиток особистості. Унікальним джерелом формування загальної культури людини, її моральних орієнтирів і цінностей є література. Начитаність, уміння глибоко сприймати й розуміти мистецтво, зокрема художню літературу, усвідомлювати її сенс і естетичний зміст, точно й аргументовано доводити власні міркування, грамотно й літературно висловлюватися – завжди вважалися необхідними складовими освіченості людини.

Історія літератури доби Античності та Середньовіччя – нормативна дисципліна циклу професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури та народознавства в системі вищої освіти України початку XXI ст., спрямована на опанування здобувачами вищої освіти національної своєрідності літературних процесів у різних країнах світу, художніх особливостей творів і творчості письменників загалом. Це дасть змогу майбутнім фахівцям інтерпретувати художній доробок найвідоміших митців зарубіжної літератури, визначати роль письменників, художніх здобутків у літературному процесі, особливості розвитку художньої літератури у зв'язках і взаємовпливах, використовувати літературний контекст для реалізації навчально-виховних цілей.

Пререквізити для успішного оволодіння змістом навчальної дисципліни «Історія літератури доби Античності та Середньовіччя»: знання й уміння з історії та теорії української і зарубіжної літератур, яких набувають майбутні здобувачі вищої освіти під час навчання в ЗЗСО; загальні й фахові компетентності та результати навчання, які формуються під час вивчення навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності (Основи мовознавства та літературознавства)», «Психологія», «Філософія», «Історія та культура України».

Постреквізити вивчення навчальної дисципліни «Історія літератури доби: Античності та Середньовіччя» (*освітні компоненти, для вивчення яких потрібні компетентності та результати навчання, сформовані під час вивчення ОК «Історія зарубіжної літератури»*): «Методика навчання зарубіжної літератури», «Навчально-залікова практика», «Комплексний кваліфікаційний екзамен з української та зарубіжної літератур та методики їх навчання».

Пріоритетні напрями робочої програми:

1. *Мета навчальної дисципліни* – залучити здобувачів вищої освіти до читання художніх творів зарубіжної літератури та їх літературознавчого аналізу, сформувати в них чітке уявлення про основні соціокультурні та естетичні особливості світового історико-літературного процесу, сприяти опануванню ними понятійним апаратом літературознавчої науки.

2. *Завдання навчального курсу*:

- поглиблювати знання майбутніх фахівців про світовий літературний процес як систему національних літератур, загальнолюдську значимість яких вимірюють їхньою мистецькою та історичною унікальністю;
- виявити особливості розвитку літератури Античності та Середньовіччя, розкрити специфіку їх естетичних систем у процесі аналітичної роботи над текстами художніх творів;
- розширювати відомості з літератур Давньої Греції і Риму, Німеччини, Франції, Англії, Іспанії, розкриваючи специфіку творчого доробку найвидатніших митців Античності (Гомера, Есхіла, Софокла, Еврипіда, Аристофана та ін.), Середньовіччя і доби Відродження (Бертрана де Борна, Кретьєна де Труа, Данте Аліґ'єрі, Ф. Петрарки, В. Шекспіра, Ф. Рабле, М. де Сервантеса та ін.), їх внесок у становлення, розвиток світового мистецтва, напрямів, течій і художніх форм літературного процесу;
- удосконалювати навички різних видів аналізу художнього твору;
- формувати високу читацьку культуру, виховувати моральні й громадянські якості, національну свідомість, відповідальність за збереження світових духовних надбань.

Особливість освітнього процесу з історії зарубіжної літератури полягає в технологічному забезпеченні здобувачів освіти теорією (історико-літературним матеріалом, літературною критикою, теоретико-літературними поняттями) і практикою аналізу художніх творів різних родів та жанрів, що сприяє вмотивованому зацікавленню неперевершеними творами інонаціональних літератур, закріпленню бажання читати в майбутньому, осмисленню та зміцненню підвалин духовності й моралі. Засвоєння історичного руху світової літератури, еволюції її стилів та жанрів істотно збагачує загальнокультурний, інтелектуальний та естетичний рівень майбутніх учителів-філологів, формує в них концептуальний погляд на світове письменство.

3. *Основні компетентності, які формує навчальний курс «Історія літератури доби Античності та Середньовіччя»*:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до логічного, критичного, аналітичного, абстрактного, творчого мислення, аналізу та

синтезу.

ЗК4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій, пошуку, оброблення та аналізу інформації із різних джерел.

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 8. Здатність орієнтуватися в літературному процесі України та інших країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури здобувачів освіти, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу текстів.

4. Програмні результати навчання як результат успішного засвоєння навчального курсу «Історія літератури доби Античності та Середньовіччя»:

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки української та інших національних літератур, художні твори класики й сучасності.

ПРН8. Уміє працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідково-енциклопедичними, художніми, бібліографічними, навчально-методичними, цифровими та ін.), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 9. Здатний до всебічного осмислення літературних процесів та літературознавчих концепцій, володіє методами літературознавчих досліджень, навичками інтерпретації та аналізу художніх творів.

ПРН 12. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та зарубіжної культури.

ПРН 13. Володіє навичками атрибуції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

ПРН 14. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 15. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 26. Здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

Навчальна дисципліна має виразне **професійне спрямування** й тісно пов'язана з іншими навчальними дисциплінами, які внесені до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Середня освіта (Українська мова і література)».

Лекційна частина курсу полягає у вивченні здобувачами вищої освіти провідних тенденцій розвитку зарубіжної літератури доби Античності, Середньовіччя та Відродження, життєписів та художніх особливостей творчості найвідоміших письменників.

Практичні заняття з навчальної дисципліни спрямовані на формування вмінь і навичок простежувати провідні тенденції розвитку зарубіжної літератури на прикладі художніх творів; удосконалення вмінь і навичок різних видів аналізу художніх творів, визначення їх жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традицій і новаторства творчого методу автора, зв'язку творів із фольклором, міфологією, релігією, філософією, історією, значення для національної і світової культури.

Зміст самостійної роботи, яка орієнтована на систематизацію, узагальнення й поглиблення набутих теоретичних знань та практичних умінь, містить завдання різного типу: читання текстів художніх творів, реферування першоджерел, підготовку повідомлень (доповідей) задля розширення відомостей про національні особливості літератур, доробок найвидатніших письменників-класиків; самостійний аналіз художніх творів різних жанрів із метою вдосконалення відповідних умінь і навичок, творчі завдання: моделювання аудіовізуальних матеріалів, виступ-презентацію, написання відгуку на прочитаний твір, складання логічних схем, таблиць тощо.

Ключові поняття курсу: балада, вічний образ, ідея, композиція, конфлікт, куртуазна література, куртуазний роман, куртуазна лірика, лірична поезія, міф, міфологія, новела, правдоподібність, проблематика, символіка, станси, сюжет, танка, тема, хоку, художній метод, цикл творів, цикл міфів.

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
I семестр			
2 / 4	Вступ. Архаїчний період розвитку античної літератури	Знати загальні особливості розвитку античної літератури, її періодизацію; називати видатних представників даного літературного періоду, їхній внесок в історію світової культури, провідні роди і жанрові різновиди художніх творів; визначати причини появи міфів, особливості міфологічного світосприйняття; давати визначення понять «міф», «міфологія», «види міфів», «цикли міфів», вміти відрізняти міф від казки; називати тематичні групи міфів, наводити приклади сюжетів та образів, що належать до певних груп міфів; окреслювати провідні міфологічні теми (творення світу, діяння героїв та ін.) і мотиви (сонця, ночі, випробування та ін.); називати основні цикли (троянський, ліванський, про аргонавтів), їхні ключові міфологічні образи і сюжети. Володіти теоретичним матеріалом про життя і творчість Гомера – найлегендарнішого давньогрецького поета, особливості його епосу; розкривати зміст «гомерівського питання»; знати визначення понять «епічний героїчний епос», «дидактичний епос», їхні характерні ознаки; характеризувати центральні міфологічні образи й символи троянського циклу міфів, образи головних діючих персонажів у творах «Іліада» та «Одіссея» Гомера; знати визначення поняття «віршовий розмір», виявляти гекзаметр у прочитаних творах; виділяти характерні особливості гомерівського епосу	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.
2/4	Класичний період у розвитку античної літератури. Театр у Давній Греції. Генезис античної трагедії	Характеризувати особливості розвитку літератури класичного періоду Греції; знати особливості розвитку лірики, епосу і драми в добу Античності; розповідати про основні факти життя і творчості митців (Сапфо, Алкей, Анакреонт, Семонід Кеоський, Есхіл, Софокл, Еврипід, Аристофан та ін.); знати визначення понять «лірика», «елегія», «ода», «драма», «трагедія», «комедія», «байка», їхні характерні ознаки; аналізувати вірші поетів з акцентом на розкриття античних ідеалів авторської позиції; розкривати художні конфлікти в прочитаних творах; характеризувати образи Прометея («Прометей закутий» Есхіла), Антігони («Антігона» Софокла); установлювати схожість і відмінність міфологічних образів та їхнім утіленням у літературних творах; розкривати специфіку втілення вічних образів Античності в зарубіжній і українській літературах. Знати причини виникнення античного театру, особливості проведення Великих Діонісій; розкривати побудову театру, особливості організації та	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.

		проведення сценічних вистав, декорації, вимоги до акторів та їхньої гри на сцені; структуру давньогрецьких трагедій і комедій.	
2/0	Жанр комедії в античному театрі. Творчість Арістофана	Знати визначення поняття «комедія», її характерні ознаки, причини виникнення давньогрецької комедії; вивчати творчість відомих давньогрецьких комедіографів; аналізувати найвідоміші комедії Арістофана.	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.
2/0	Література епохи еллінізму та Римського панування	Характеризувати особливості розвитку літератури елліністичного періоду Греції та Римської імперії, «золоту добу» давньоримської літератури; розповідати про основні факти життя і творчості римських письменників (Менандр, Феокрит, Плавт, Теренцій, Катулл, Лукрецій, Цицерон, Вергілій, Горацій, Овідій); знати історичні та літературні джерела грецького роману, його тематику і основну проблематику; аналізувати романи Харитона «Повість про любов Херея і Каллірої» - давній європейський історичний роман і Лонга «Дафніс і Хлоя» - любовно-психологічний, еротичний роман. Відрізняти римську міфологію від грецької, визначати пантеон давньоримський богів. Указувати особливості розвитку та функціонування давньоримського театру, його побудову, організацію та проведення сценічних вистав. Аналізувати поетичні твори Горація («До Мельпомени» («Мій пам'ятник стоїть...»)), Овідія («Сумні елегії» («Життя поета»)), поему Вергілія «Енеїда».	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.
2/2	Література Давнього Риму	Характеризувати особливості розвитку літератури давнього Риму	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.
II семестр			
4/2	Література раннього Середньовіччя.	Знати і пояснювати хронологічні межі доби Середньовіччя, провідні напрями розвитку середньовічного суспільства, феодальний устрій, феномен лицарства; ключові періоди й жанри (клерикальна література, архаїчний епос, ірландські саги), основні ознаки й тенденції розвитку середньовічних літератур, вплив релігії, філософії на літературу та культуру в добу Середньовіччя; характеризувати історичний і культурний контекст розвитку середньовічних літератур; дати визначення жанру «героїчний епос», виділяти його жанрові ознаки; аналізувати поему «Беовульф» як пам'ятка англосакської епічної традиції, зразки кельтського епосу, ірландські саги.	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.

6/4	Література зрілого Середньовіччя. Західноєвропейський героїчний епос. Лицарська лірика і лицарський роман	Знати особливості розвитку літератури зрілого Середньовіччя; розкрити походження західноєвропейського героїчного епосу («Пісня про Роланда», «Пісня про Сіда», «Пісня про нібелунгів», «Слово о полку Ігоревім»); дослідити історичну основу «Пісні про Роланда», особливості її художнього втілення у творі; характеризувати образи персонажів твору (Роланд, Карл, Ганелон), визначити засоби їхнього художнього зображення; виявляти риси фольклору в «Пісні про Роланда»: символи, повтори, постійні епітети, метафори, особливості поетичної мови; виявляти актуальний зміст середньовічних творів, вічність порушених у них проблем. Розкрити морально-етичний ідеал лірики трубадурів, її ідейне спрямування; знати її основні жанрові форми, імена найвідоміших поетів. Охарактеризувати причини появи лицарського роману, його жанрову специфіку; аналізувати найвідоміші зразки даного жанру: Кретьєн де Труа «Івейн, або Лицар Лева», «Трістан та Ізольда», Вольфрам Ешенбах «Перціфаль». Дати загальну характеристику міської літератури, джерел її виникнення і зв'язок із фольклором; знати основні жанри міської літератури (фаблію, шванки, епос про тварин та ін.).	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.
6/6	Доба Відродження в Італії і Франції. Данте. Дж. Бокаччо. Ф. Рабле	Знати хронологічні межі доби Відродження, особливості світоглядного перевороту того часу, погляди на людину, історичний і культурний контекст, роль античності в розвитку літератури, основні етапи його розвитку (раннє, високе, пізнє); розповідати про ключові віхи життя і творчості Данте, Ф. Петрарки, Дж. Бокаччо, розкривати їхній внесок в історію національних літератур і світової культури; давати визначення поняття «сонет», виявляти особливості його структури в поетичній спадщині Данте і Ф. Петрарки; визначати провідні теми, мотиви сонетів, розкривати специфіку художнього втілення високого почуття кохання в них; характеризувати образ ліричного героя в сонетах. Аналізувати «Божественну комедію» Данте, «Декамерон» Дж. Бокаччо, їх структуру, тематику й образну систему. Дати загальну характеристику Відродження в Німеччині та Франції; знати біографію Е. Роттердамського, Ф. Війона, Ф. Рабле. Давати загальну характеристику творчості Е. Роттердамського («Хвала глупоті»), Ф. Війона («Балада прикмет», «Балада прислів'їв»). Розкрити історію написання роману «Гаргантюа і Пантагрюель» Ф. Рабле, жанрові особливості, ідейно-тематичний зміст, проблематику (виховання, освіта і знання, загарбницька війна, побудова ідеального суспільства); довести, що сміх — це основна зброя Ф. Рабле.	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.

4/8	Доба Відродження в Англії, Іспанії та Німеччині	Дати загальну характеристику англійського та іспанського Відродження. Розкривати виняткову роль В. Шекспіра та М. де Сервантеса в розвитку англійської та іспанської національних літератур і світового мистецтва; аналізувати їхні класичні твори (В. Шекспір «Вгамування непокірної», «Сон літньої ночі», «Отелло», «Король Лір», М. де Сервантес «Дон Кіхот»). Виокремлювати основні теми сонетів В. Шекспіра – кохання до Смаглявої леді, дружба; виділяти художні особливості сонетів В.Шекспіра; знати історію створення трагедій «Ромео і Джульєтта», «Гамлет» В. Шекспіра та роману «Дон Кіхот» М. де Сервантеса, визначати жанрову специфіку творів, їх ідейно-тематичне спрямування та низку проблем, сюжетно-композиційні особливості. Визначати філософські та моральні проблеми в трагедії «Гамлет», провідні мотиви твору. Характеризувати образ Гамлета, доводити, що він – вічний образ у літературі; розкривати багатогранність шекспірівських характерів. Розкривати конфлікт високих прагнень Дон Кіхота і буденної дійсності, неможливість реалізації ідеалів героя; виявляти синтез різних жанрових ознак у романі «Дон Кіхот» М. де Сервантеса (героїчного епосу, лицарського, авантюрно-пригодницького, філософського роману, пародії), знати зміст поняття «донкіхотство». Розкривати популярність вічних образів творів митців англійського та італійського Відродження.	Опрацювати теоретичний матеріал за рекомендованою літературою, читати, аналізувати художні твори, вивчити поезії напам'ять, виконувати завдання до самостійної роботи, складати логічні схеми, таблиці, виконувати тестові завдання.
-----	---	--	--

Основна література до курсу I-II семестри

1. Антична література : навч. посіб. / Ковбасенко Ю. І. 2-ге вид., розшир. та доповн. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5849/1/Y_Kovbasenko_AL_21_GI.pdf
2. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія /Упорядники: Михед Т.В., Якубіна Ю.В. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Yakybina_YuV/Antychna_literatura_Hretsia_Rym_Khrestomatia/
3. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку XIX ст. : навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шаїнський, 2021. 165 с. URL: <https://crust.ust.edu.ua/items/a268b65a-6e90-4f35-bf71-32904c678a41>
4. Белаш Г.О. Історія античної літератури. К. : Центр навчальної літератури. 2019. 236 с.
5. Буйвол О.В. Антична література. Тест лекцій : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Переклад» денної та заочної форм навчання. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/3a84f387-cbba-411f-8d5f-54ff2ad04b2/content>
6. Гальчук О. Антична література: Навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. URL: <https://www.scribd.com/document/481146381/O-Halchuk-NP-2008-GI>
7. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби відродження: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Davydenko_Halyna/Istoriia_zarubizhnoi_literatury_serednikh_vikiv_ta_doby_Vidrodzhennia/

8. Козлик І. В. Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження («Картина світу». Естетика. Поетика) : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kozlyk_Ihor/Svitova_literatura_doby_Serednovichchia_ta_epokhy_Vidrodzhennia_Kartyna_svitu_Estetyka_Poetyka/
9. Курс лекцій з дисципліни «Історія зарубіжної літератури» [Текст]: для студ. спец. 035 «Філологія», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. іноземної філології та перекладу; Г. М. Удовіченко. Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2019. 121 с.
10. Пашенко В.І., Пашенко Н.І. Антична література: Підручник. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644465.pdf>
11. Поліщук Л. Б. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середні віки. Відродження : навч.-метод. посібн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 156 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Політика оцінювання

– Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається до завершення вивчення курсу.

– Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час контрольних і самостійних робіт заборонені (у т. ч. з використанням мобільних пристроїв).

– Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, міжнародне стажування, дуальне навчання тощо) освітній процес може відбуватися в режимі онлайн (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Визначення рівня навчальних досягнень студентів та якості засвоєння відповідної навчальної дисципліни забезпечується системою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться на практичних заняттях і має на меті перевірити рівень засвоєння студентами науково-теоретичної інформації та виконання практичних завдань. *Підсумковий* контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчальних досягнень студентів на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершальних етапах. Підсумковий контроль охоплює семестровий контроль та державну атестацію студента.

Семестровий контроль проводиться за однією із форм: семестровий іспит, залік з історії зарубіжної літератури в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом та графіком навчального процесу.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано», «не зараховано»), 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F); загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою.

Загальна підсумкова оцінка з історії зарубіжної літератури визначається відповідно до обчислення середньоарифметичного значення оцінок за національною шкалою, одержаних здобувачем вищої освіти за кожен вид діяльності, та з урахуванням середньозваженого бала, який визначається відповідно до визначених вагових коефіцієнтів (ВК) за кожним видом роботи, що в сумі дорівнює 1, а саме:

- ВК за практичні заняття – 0,4; ВК за модульний контроль – 0,3; ВК за самостійну, індивідуальну роботу – 0,2, екзамен – 0,1 (за I, III, VI, VIII семестри).
- ВК за практичні заняття – 0,5; ВК за модульний контроль – 0,3; ВК за самостійну, індивідуальну роботу – 0,2 (за II, IV, VII семестри).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS та середньозваженим балом

(Відповідно до Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка, затвердженого наказом ректора № 173 від 30 червня 2020 року)

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	Критерії
А	4,51-5,00	90-100	5	Зараховано Відмінно – високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями Здобувач вищої освіти на високому рівні володіє теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики й сучасності. Вільно оперує літературознавчими поняттями. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та зарубіжної культури. Розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Порівнює літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. Самостійно оцінює явища літератури, виявляючи власну позицію щодо них. Виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень, різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації. Працює з різними джерелами інформації, систематизує, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал з історії української літератури, створює опорні матеріали (схеми, таблиці, тези тощо). Повно розкриває питання під час відповіді, спираючись на вивчений матеріал та знання з суміжних наук (психології, історії, філософії, історії української літератури, вступу до літературознавства тощо). Чітко, послідовно, логічно, правильно (відповідно до норм сучасної української літературної мови та комунікативних ознак мовлення), аргументовано висловлює власні думки з приводу прочитаного. Під час відповіді ілюструє теоретичний матеріал прикладами, цитатами з художнього твору, порівнює, аналізує. Повністю відповідає на додаткові запитання. Якісно і самостійно проводить літературознавчі дослідження. Виконує всі завдання для самопідготовки (репродуктивні, творчі) до практичних занять, у встановлений термін складає в повному обсязі самостійну роботу, виявляє творчий підхід. Безпомилково виконує завдання модульних контрольних робіт.
	5,00	100		
	4,95	99		
	4,90	98		
	4,85	97		
	4,80	96		
	4,75	95		
	4,70	94		
	4,65	93		
	4,60	92		
	4,55	91		
	4,51	90		
В	4,01-4,50	82-89	4	Добре – достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями Здобувач вищої освіти у межах програми навчальної дисципліни володіє теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики й сучасності. Вільно оперує літературознавчими поняттями. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		
	4,22	85		
	4,15	84		
	4,08	83		
	4,01	82		

				їх практичною впровадження	фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та зарубіжної культури. Розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Порівнює літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. Самостійно оцінює літературні явища. Працює з різними джерелами інформації, систематизує, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал, створює опорні матеріали (схеми, таблиці, тези тощо). Достатньо повно розкриває питання під час відповіді, проте допускає неточності. Чітко, послідовно, логічно, правильно (відповідно до норм сучасної української літературної мови та комунікативних ознак мовлення) висловлює власні думки з приводу прочитаного. Під час відповіді ілюструє теоретичний матеріал прикладами. На додаткові питання здебільшого відповідає повністю. Якісно проводить літературознавчі дослідження. Виконує всі завдання для самопідготовки (репродуктивні (безпомилково), творчі (здебільшого безпомилково)) до практичних занять. У встановлений термін складає самостійну роботу. Якісно виконує завдання модульних контрольних робіт.
С	3,50-4,00	74-81	4	Добре —середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	Здобувач вищої освіти володіє загальними теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Загалом оперує літературознавчими поняттями. Володіє навичками різних видів аналізу художнього твору, під керівництвом викладача визначає жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, однак не завжди усвідомлює значення для національної та зарубіжної культури. Розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Однак має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, визначення їхніх подібностей і відмінностей. Оцінює літературні явища. Працює з різними джерелами інформації, узагальнює теоретичний матеріал, створює опорні матеріали (схеми, таблиці, план, тези тощо). Достатньо повно розкриває питання під час відповіді. Здебільшого чітко, послідовно, логічно, правильно (відповідно до норм сучасної української літературної мови та комунікативних ознак мовлення) висловлює власні думки з приводу прочитаного, однак не завжди ілюструє теоретичний матеріал прикладами. На додаткові питання відповідає
	4,00	81			
	3,90	80			
	3,84	79			
	3,76	78			
	3,67	77			
	3,59	76			
	3,51	75			
	3,50	74			

				не повністю. Проводить літературознавчі дослідження, однак потребує консультації викладача. Виконує всі завдання для самопідготовки (репродуктивні (безпомилково), творчі (за аналогію до виконаних колективно)) до практичних занять. У встановлений термін складає самостійну роботу. Допускає окремі незначні помилки під час виконання модульних контрольних робіт.
D	2,83-3,43	64-73	3 Задовільно – середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками	Здобувач вищої освіти володіє загальними теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Однак не завжди може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати практично набуті теоретичні знання. Загалом оперує літературознавчими поняттями, однак обмежено послуговується ними. Володіє окремими навичками різних видів аналізу художнього твору, однак не завжди може практично реалізувати їх. Відчуває певні труднощі під час визначення жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традицій і новаторства, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не завжди усвідомлює його значення для національної та світової культури. За допомогою викладача розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, визначення їхніх подібностей і відмінностей, під час опрацювання різних джерел інформації, їх систематизації та узагальнення, створення опорних матеріалів (схем, таблиць, плану, тез тощо). Неповно розкриває питання під час відповіді. Висловлює власні думки з приводу прочитаного, однак не ілюструє теоретичний матеріал прикладами. На додаткові питання відповідає не повністю. Проводить літературознавчі дослідження з допомогою викладача. Виконує завдання для самопідготовки до практичних занять (репродуктивні) частково й здебільшого за аналогію до опрацьованих колективно. У встановлений термін складає самостійну роботу, звертаючись за консультацією до
	3,43	73		
	3,36	72		
	3,29	71		
	3,22	70		
	3,15	69		
	3,07	68		
	3,01	67		
	3,00	66		
	2,92	65		
	2,83	64		

					викладача. Модульні контрольні роботи виконує, допускаючи суттєві помилки.
Е	2,51-2,75	60-63	3	Задовільно —рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього	Здобувач вищої освіти частково володіє загальними теоретичними відомостями про специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Однак не може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати практично набуті теоретичні знання. Механічно відтворює основні літературознавчі поняття, обмежено послуговується ними. Володіє елементарними навичками аналізу художнього твору, однак лише з допомогою викладача чи за наданим зразком може спорадично практично реалізувати їх. Відчуває труднощі під час визначення жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традицій і новаторства, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не усвідомлює значення для національної та світової культури. Частково розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками лише за допомогою викладача. Має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, лише частково визначає їхні подібності і відмінності. Має труднощі впрацюванні різних джерел інформації, у створенні опорних матеріалів (схем, таблиць, плану, тез тощо). Лише частково розкриває питання під час відповіді. На додаткові питання не відповідає або відповідає не повністю. Проводить літературознавчі дослідження лише з допомогою викладача. Виконує завдання для самопідготовки до практичних занять (репродуктивні) за аналогією до виконаних колективно, однак допускає багато помилок. У встановлений термін складає самостійну роботу, звертаючись за консультацією до викладача. Модульні контрольні роботи виконує, користуючись опорними матеріалами і допускаючи суттєві помилки.
	2,75	63			
	2,67	62			
	2,59	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,5	35-59	2	не зараховано Незадовільно —	Здобувач вищої освіти поверхово і фрагментарно відтворює загальні теоретичні відомості про перебіг літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, життєвий і

				низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять із дисципліни	творчий шлях письменників, художні твори класики. Однак не може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати практично набуті теоретичні знання. Не оперує основними літературознавчими поняттями, майже не розрізняє види аналізу художнього твору, не може практично реалізувати їх. Відчуває труднощі під час визначення жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традицій і новаторства, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не усвідомлює його значення для національної та світової культури. Частково розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками лише за допомогою викладача. Має труднощі під час порівняння літературних фактів, явищ, не визначає їхні подібності й відмінності. Здебільшого не опрацьовує рекомендовані джерела інформації. Не створює опорні матеріали (схеми, таблиці, план, тези тощо). Робить принципові помилки у відповідях, поверхово розкриває основні питання. Не відповідає на додаткові питання. Не проводить літературознавчі дослідження. Виконує завдання для самопідготовки до практичних занять (репродуктивні) лише за аналогією до виконаних колективно, допускаючи багато помилок. Не складає у встановлений термін самостійну роботу. Допускає грубі помилки під час виконання модульних контрольних робіт.
F	0,00-1,99	1-34	2	Незадовільно – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни	Здобувач вищої освіти на низькому рівні володіє загальними теоретичними відомостями про перебіг літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, життєвий і творчий шлях письменників, художні твори класики. Не може робити самостійні висновки, узагальнення, а також застосовувати теоретичні знання. Не розрізняє основні літературознавчі поняття. Не володіє навичками аналізу художнього твору. Не визначає жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції і новаторство, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, не усвідомлює його значення для національної та світової культури. Не розрізняє

				літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками лише за допомогою викладача. Не порівнює літературні факти, явища, не визначає їхні подібності і відмінності. Не опрацьовує рекомендовані джерела інформації. Не створює опорні матеріали (схеми, таблиці, план, тези тощо). Не завжди може поверхово розкрити питання під час відповіді. Не здійснює літературознавчі дослідження. Не виконує завдання для самопідготовки до практичних занять. Не складає у встановлений термін самостійну роботу. Не виконує завдань модульних контрольних робіт.
--	--	--	--	---